

Wonderboek

Begin 2010 komt er een interactief en multifunctioneel boek op de markt. Het boek kan niet alleen bekeken en gelezen maar vooral ook beluisterd worden. Het Wonderboek of M-book is geen digitaal boek zoals de Reader van Sony waarin zo'n 7000 pagina's opgeslagen kunnen worden en die je als een zakagenda meeneemt op reis. Het Wonderboek heeft juist alles van een gewoon boek: de vorm en de plaatjes en het knusse van 'met een boekje in een hoekje'. De toepassingsmogelijkheden maken het interessant voor zowel beginnende lezers als dementerende bejaarden. ALFA-nieuws ging internet op en doet verslag voor u.

INEKE VAN DE CRAATS/RADBOD UNIVERSITEIT, NIJMEGEN

Doelgroep

Het Wonderboek is ontworpen om oude of recente herinneringen levend te houden voor dementerende ouderen door het koppelen van beeld en geluid. Het Wonderboek maakt het mogelijk eigen tekst (of liedjes) in te spreken bij pagina's waarop eigen foto's zijn geplakt. Door middel van paginadetectie weet het boek op welke pagina het open ligt en welk geluidsfragment daarbij afgespeeld moet worden. De combinatie van een foto of andere herinnering en de stem van een bekend iemand zorgt voor een fijne ervaring voor de bejaarde. Juist de stem van een partner, oude vriend of vriendin die bij de foto vertelt alsof hij naast hem zit: 'Kijk toen waren we met vakantie in de Ardennen. En Annette was er ook bij.' maakt dit boek zo aantrekkelijk. Uiteraard kan er een stukje tekst bij de foto gezet worden dat het verhaal

ondersteunt. Als iemand de tekst insprekt en/of de muziek in het boek zet, kan het boek zelfstandig en zo vaak als men wil afgespeeld worden. De tekst klinkt kort nadat de pagina is opengeslagen. Ook is het mogelijk het boek met andere foto's en teksten te vullen. Naast dementerende ouderen hebben de ontwerpers van het Wonderboek kleine kinderen en dyslectische kinderen in gedachten gehad.

Ontwerpers en ontwerp

De ontwerpers zijn vijf voormalige studenten Industrial Design van de Technische Universiteit Eindhoven die samen het ontwerpbureau Unito40 vormen en allemaal 23 jaar oud zijn. Op het moment van schrijven zijn ze bezig met de eerste twintig prototypen die in het gebruik zijn getest door bejaarden. De testgroep was enthousiast over het nieuwe product, zo enthousiast dat een

van hen tijdens een testsessie uitriep: 'Dat is een wonderboek!' Sindsdien wordt het M-book (dat was de werktitel) op een meer aansprekende manier als Wonderboek aangeduid. Er wordt nog nagedacht over wat de meest ideale vorm is voor gebruikers: een klein of een groot leeg fotoalbum waar eigen foto's ingeplakt of aan toegevoegd kunnen worden of een geprint fotoalbum waar digitale foto's en eventueel toegevoegd geluid in worden opgenomen. Verder wordt geëxperimenteerd met vormen van instructie.

Het Wonderboek is in feite een houder met een stapel vellen met markeringen aan de hand waarvan de pagina's gedetecteerd kunnen worden. In het kft zit een luidspreker, een spanningsbron en een geheugen. Een processor zorgt ervoor dat de opgeslagen geluidsfragmenten afgespeeld worden. De gebruiker/lezer hoeft niets anders te doen dan het boek open te slaan en te luisteren. Na een dagje 'lezen' moet wel de adapter even in het stopcontact om de batterijen op te laden. In het kft zit ook een

Presentatie van het Wonderboek tijdens de ABC-dag.

microfoon of een aansluiting voor een externe microfoon waarmee spraak van familie, vrienden of de oudere zelf opgenomen kan worden.

Toepassing in de alfabetisering

Er is ook geëxperimenteerd met het gebruik van het Wonderboek door laaggeletterden. Als er in plaats van een foto, een tekst of een foto met tekst op de pagina's wordt aangebracht, is het mogelijk een klein boek zelfstandig te lezen of mee te lezen. Zo vertelde Pieter de Graaff (adviseur Stichting ABC) dat in de experimenteerfase met NT1-cursisten het Wonderboek gevuld was met tekst en foto's van een boekje (*Inbraak*) van Anita Middel, waarbij per pagina een foto en twee zinnen getoond werden. Er zijn plannen om in samenwerking met Netnieuws en De Stiep een serie van twaalf boekjes te bewerken. Zo zou voor NT2-cursisten ook heel goed het *Verhaal van Tom* (beeldboek van uitgeverij Eenvoudig Communiceren op A1-niveau; zie Signalementen in dit nummer) inge-

voerd kunnen worden, omdat daarin een foto steeds gecombineerd wordt met ongeveer tien regels tekst. En ik denk ook aan het oefenen van wisselrijtjes en korte zinnestelsels waar in een hoek van de klas mee geoefend kan worden in eigen tempo (koptelefoon op). Maar ook bij mondelinge vaardigheden (NT2) kan het Wonderboek goede diensten bewijzen, bijvoorbeeld als geheugensteun bij het leren van losse woorden en korte zinnen. Op die manier wordt ook de uitspraak voortdurend betrokken bij het oefenen. Het grote voordeel is dat er geen computers, computerlokaal of OLC aan te pas hoeven te komen en er dus zonder netwerkbeheerder gewerkt kan worden. In principe kunnen de bladzijden steeds met andere teksten gevuld worden en gebruikte teksten kunnen zelfs met docenten van andere groepen uitgewisseld worden: je haalt eenvoudigweg de SD-kaart eruit en geeft hem door aan je collega. Dus het Wonderboek kan het hele jaar mee, als de batterijen maar op tijd opgeladen worden. Desgevraagd zegt Bart Bastianen van

Wonderboek BV nog in de verkennende fase te zijn: 'We hebben nog geen overeenkomsten gesloten met partijen.'

Prijs

Wat de prijs exact zal zijn is nog niet bekend, maar het zal tussen de 150 en 200 euro liggen. Het Wonderboek zelf heeft al een prijs in de wacht gesleept, namelijk de ABC-trofee 2009. Op de 13^e landelijke ABC-dag van de Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering heeft de meerderheid van de 250 aanwezige laaggeletterden het Wonderboek aangewezen als winnaar. Tijdens de presentatie bleek dat het Wonderboek zowel thuis als elders eenvoudig te gebruiken is. De laagdrempeligheid van het medium heeft bij het ontwerp centraal gestaan en blijkt nu ook de kracht ervan te zijn.

Informatie

www.wonderboek.com

info@wonderboek.com

De prijs van het boek is 150 euro exclusief BTW bij afname van minimaal 10 stuks (zakelijke doelgroep). De winkelprijs zal iets hoger komen te liggen, tussen de 180-200 euro inclusief BTW. Particulieren kunnen het Wonderboek bestellen via derden zoals de Geheugenwinkel in Tilburg.

Informatie NT1:

Pieter de Graaf, tel. 040-2121193

Informatie NT2:

Ineke van de Craats, tel. 0162-457364
e-mail: inekevandecraats@casema.nl